

Nr. 10.

Brasovu,

4. Februarie

1861.

Gazet'a esse regulatu de 2 ori, si
Fóiea un'a data pe sepelemană, ad.
Mercurea si Sambet'a.
Pretiulu loru este pe 1 anu 10 f.,
pe diumetate anu 5 f. austr. inla-
intrulu monarchiei.

Pentru tieri straine 7 f. 50 cr. pe 1
sem., si 15 fr. pe unu anu. Se pre-
numera la tota postele c. r., cum
si la toti cunosceti nostri DD.
corespondenti. Pentru serie „petit“
se ceru 8 cr. val. austr.

GAZETA

TRANSILVANIEI.

Monarchia Austriaca.

Revista din Transilvania.

(Urmare din Nr. tr.)

Nr. 17 din 29. Ianuarie. Articulu de fondu: Critic'a conferintei romanesce scrisa de Dn. D. si invescuta de unu umoru tragi-comicu. Scritorulu marturiscesc insusi, ca dupace a citit protocolulu conferintei, nu mai scie ce se dica: fosta conferinta nostra legala, radicala seu reactionara, dupa aceea ne dasoalesc cu tota puterea retoricu, cata ar' fi in stare se desvolte unu dascalu batranu emoroidalu, ipochondristu, pe care dupa tota alte nevoi ilu si mai nacsjescu draculetii de scolari cu miseliile loru. Ei, hei, dar' ce se ne facem noi noua insine, ca suntem p'aci se nu potem alege nimicu din articululu Dui D.! Totusi, stam pucintelu: i amu astazi stmburele. Dui D. . ii e necadiu, caci natiunea romana vrea a figura ca natiune, candu libertatea individuala si egalitatea de drepturi este ascurata (?) pentru fiecare fiu al patriei. —

Nu este asia Domnule D.; natiunea romana ca natiune fusese condamnata, robita si esilata (usque ad beneficium) prin legile tiei, ceea ce in tota monarchia nu se mai intenplase cu alta natiune qua tali, afara numai de evrei; asia, romanii si evreii au fostu intr-una si aceeasi categoria.

Deci pricopeti odata Domnilor: Romanii voru el pretindu ca natiune desfintarea legilor inferatore de natiune, eara nu de individu. In lege sta curat si de nenumerate ori olah natio si olah valas. Multi individi romani au fostu in adeveru liberi, nobili, privilegiati, incarcati cu ranguri si onore, natiunea insa a fostu sclava politica si civila, relega ei bajocorita si tolerata. Domnilor, nu ve urtati la jurnalele nostre, despre care aveti opinionea cea mai scalceta din lume; puneti insa urechea si ascultati: „Romanulu lapeda libertatea individuala, deca aceea i se da fara libertatea nationala. Eata acesta e adeveratulu punctu de disputa intre noi si intre Dv. Si pen- tru ce opuneti Dv. cu atat'a cerbicia, ca corpulu legislativu se nu decreteze emanciparea romanului ca natiune? Nu cumva ve este rusine de legile aprobatelor engrumatore de romani? Pana la 1848 nu va fostu rusine a le manutiené si chiar a jurá pe densele. Arata odata lumii contrariulo, ca adeca nu ve rusinati ale sterge unulu cate unulu, si a dice in audiulu lumii Mea culpa, ertati frati romani si uitati tote. Atunci apoi se cunosceti pe romanulu. Ci nenorocirea este, ca Dv. tocma si astazi nu presupuneti la romanu nici putere si elasticitate de vietia nationala, nici simtiu de onore. Au nu vediurati oum in cei 10 ani din urma ii isolara mai tote capacitatile romanilor de catra corpulu loru nationalu, eu cata jalusia (zelotipia, temere) se paziá, ca nu cumva romanii mai invatiati se vina in comunicatiune mai strinsa cu poporul? Eara urmarea? Se o vedea si judece tota lumea. Romanulu e intarit si mai multu in simtiul seu nationalu. —

De candu romanulu isi cere ascurarea existentiei sale nationale, Dv. tieneti un'a, ca nu mai trebuesc nationalitati separate precum sunt separate castele. Asia? Pentrue nu vorbiti totu asemenea cu croatii, cu serbii, si — cu basii din Ardealu? Nu ne supara ca nu voiti a ne recunoscere nationalitatea, ci ne supara ca ne tieneti atatu de orbi si gagauti. Quod tibi Augustine, et mihi.

Dn. D. da dreptu Dui Hoszu, seu cum ii place a se respicá, minoritatii, ca acesta, — prestatu cum venise de acasa — indata in siedint'a dintai a trasu la respondere pe archierei ale caror cercu- lare le veduse, ca cu ce invointia s'a conchiamatu conferint'a. Ci

candu provocaramu pe Dn. H. ca se citeze legea tieriei, care opresce adunarile pacifice, atunci dlui si alti cativa isi ascunsera intrebatiunea in teca. Astfelu de libertate voiti Dv., in care adunarile omenilor se fia oprite? Eara Dv. cate cati ve adunati in Clusiu si pe aiera deodata la unu locu? Ei, dar' Dv. suntei consequenti: Natiunea romana ca natiune e inca sclava, apoi sclavilor nu le este ertatu a se aduná mai multi la unu locu. —

Dv. ne infruntati ca ceruramu si noi „Cancelariate si gubernatorate!“ Credeti dora ca le ceremu de papusieria, de jucaria, din amabilitate si vanitate miserabila? Reu ve insjelati. Le ceremu de cea mai mare nevoia, le ceremu ca a murit credint'a in noi catra ori care de altu sange; voimur sa faca odata cercare si cu amplioati de statu romani. Scrimu sorte bine ca ce blastam pote se fia unu postu innaltu pentru unu romanu; sorte cea tragică a lui Stefanu Josica si a altoru o mii ne sta pururea inaintea ochilor. Auditati! Cerendu noi posturi inalte pentru mai multi romani, acest'a insenma in noi atat'a, ca natiunea vrea ca unu numeru oreare din ai sei fi se sacrifice pentru dens'a.

Ci destulu si prea destulu cu atat'a dascalitura, ca neamur si saturatu de dens'a.

Nr. 19 din 2. Februarie. Articulu scrisu in Clusiu. Atacu otelitu in contra jurnalelor romanesce, ca pentrue se se afle intrensele cuvintele de „renegatu, tradatoru, vendictoru.“ Dn. O. carele a scrisu acelu articulu, trebue se fia dormit s'orte reu in nopte de mai nante; preste acesta semana ca elu inca a serisu numai din audite, pentrue jurnale romanesce nu citesc. Nu este adeverat, cumca jurnalele romanesce ar' fi inferatu vreodata de renegati si tradatori de romanii carii au primitu si priimescu oficiuri publice, ci tocma din contra, noi voimur si dorimur ca romanii se priimesca oficiuri, ad. se se sacrifice, numai nu cumva se puna vreunu juramentu in contra natiunii sale, pentrue in acestu casu firesce iamu sci afara din sinulu nostru, apoi ducase ori unde voru vrea, la nemti, la serbi, la unguri, in tota lumea.

Insa ce va se dica acestu atacu asupra nostra? Au nu totu in Kozloony s'a proiectat mai deunadi, ca toti aceia, carii au primitu posturi publice in acesti 10 ani din urma se fia departati cu totulu, apoi si trasi la dare de sama? Acum ca romanii in conferint'a loru au vorbitu si de o resistintia pasiva pentru aoresicare casuri neprevide, ve vine frapantu ceva asia? Se scia insa tota lumea, ca romanulu e dedat u tra si forte simplu si totusi bine, fara ca se mora de dorulu lezilor. Cateva sute de ani dau adeverintia destula pentru acest'a.

— Datine voia ca se trecemu acum la „Korunk.“ (Tim-pulu nostru.) Mai nainte insa de a inregistrá din articulii acestui jurnal, se cuvinte a ne face in catuva cunoscuti cu redactiunea lui. Korunk ese numai din Decembrie incóce, redactorulu vediutu alu lui este Dn. Mih. Fekete; patronulu jurnalului se spune a fi D. conte Dominicu Teleki; tendint'a i semana a fi liberala, in totu casulu insa aristocratica; intraceea si pana acum s'au ivit u multime de contradiceri in scurt'a lui cariera ce a facutu. Acestu jurnalul inca face romanilor neasteptata onore de a se ocupá forte multu cu causa loru; si trebue se marturisim, ca rareori in tonu dusimanescu, decatu numai in tonu inaltu, scii dta, aristocraticu, caruia ce e dreptu, nu iar stá reu, candu ar cunoscere cauza romanilor; elu insa pana acum nu o cunosc de locu, seu celu puçinu din totu ce a publicat pana aci — afara de unu singuru articulu — suntemu constrinsi a incheie la o totala necunoascere a aceleiasi. Ci se trecemu la revista.

Korunk Nr. 10 din 18. Decembrie. — Corespondint'a Dui Nic,

Gyarmati dela Incelu. Aceiasi astă, cumca romanii sunt dusmani ai uniunii Transilvaniei cu Ungaria, și ca de către ei mai voiesc dieta transilvana, caușă este, cumca scopulu loru e, că în acea dieta se tranșează uniușea.

Crambe repetita. Ce gustu gretiosu a vorbi în totă viță totu numai de același luor; ideea fixă, băla că totă boala. Bine, nu vedeti Dv. că romanișorii în adeveru nu le mai pasă nimicu de uniunie cu Ungaria? De către ori se ve totu repetă că romanișorii rationează asia: Séu va sanctionă și publică suveranul uniunea, séu nu: în casulu dintre romanișorii și oricine altul opunenduse, ar' înurge crimă de rebelu în contra legii și ar' avea a face nu numai cu ungurii, ci cu monarchulu și cu totă armata lui; în casulu alu doilea, cindu adeca monarchulu nu ar sanctionă uniunea, atunci romanul că unul care nici că a fostu întrebătu de nimini în acăsta oestiușe, va si remanea cu totulu scutit de orice respundere.

Insa pentru ce se nu se dechiare romanișorii respicatu că dela si ne'si in privintia uniunii, o voru séu nu? Unde se se dechiare romanișorii? Nu cumva in biserică care singure leau mai remasă? Nu cumva pe strate, séu in ospetarii și carciune? Asia, care potestate legislativa a deschis romanișorii portile sale ca unei națiuni? Ci eata că Dn. Gyarmati tocma de acăsta se teme, că de va ocupă si națiunea romana locu in dieta, apoi tienete, va tranti uniușea. Cum va tranti romanul uniunea? prin vreo 30—40 deputati? Li se voru opune inșa alti 50 deputati ai altor națiuni si — bine se ne insemnamu — 180 regalisti mai totu unguri. Prin votulu curiatu? Veti si trei națiuni in contra uneia.

Apoi dar' pentru ce si voru romanișorii se ia parte la o dieta atatu de abnormă că națiune? Pentru ca ei isi simtu demnitatea loru de omeni si de națiune; pentru de si au se cada, voru inșa a cadă cu totă onoarea, voru a'si implini saer'a datorintia catra patria loru, de carea ii dore că de o mama amaru bajocorita si pedepsita; pentru nu mai voru se fia dusi de ici colo că si vitele de cörne ori de capastru, precum ve mai spuseram.

Compatrioti unguri, se nu credeti că romanișorii se temu de uniușea cu Ungaria; tocma din contra, Dv. aveti se ve temeti mai multu de acea uniușe fatală. Luati roguve statistică in mana si — fară că se aiba cineva trebuința de a falsifică la cifre in vreo parte séu in altă, veti află de siguru, ca in Ungaria si cu totă tierile cate s'au tenușu odinișoara de corona ei, se astă la 15 milioane suslute, din care numai $\frac{1}{3}$ sunt magiari, eara $\frac{2}{3}$ adica 10 milioane sunt orice alta, numai magiari nu.

In momentul candu magiarilor voru incercă cea mai usioră asuprirea a vreunei din celelalte naționalități, le veti vedea pe totă facandu frontul compactu in contra elementului magiaru; veti vedea in dieta Ungariei pe elementul magiaru in minoritate. Orice incercare de suprematia va fi curatuita preste putintia. Federalismul va mai remanea că singurul midilociu de scăpare nouă si voru in contra formidabilului elementu slavonescu.

Cunosceti acum, pentru care cause romanișorii nu potu simpatiză cu uniunea, adica cu uniunea cum o voiti Dvostră? Pentru ei uniunea este unu felu de „fata morgana“, productu mai multu alu fantasiei, dela care nu astăptă nici unu bine.

Insa unirea, uniușea da potere si taria! Distingemu. Candu leul inghită pe calu să aunitu cu elu chimicesce; leul să aintaritu, ca să nutritu din cela, eara calulu a disparutu. Intre domnii si sclavi inca este unu felu de unire, din carea inșa numai domnului trage folosu. Cu totula altu ceva este intre persoane libere, candu acestea incheie intre sine legatintia, confederatiune, uniune de bunăvoie si cu conditiuni priimite de ambe partile. Care sunt conditiunile pe lunga care voiti se ne duceti si pe noi la Ungaria? Voimur se le aflam, pretindemu acăsta.

Domnul Gyarmati se teme, că de va mai remanea Transilvania autonoma, intr-o diminutia frumoasă ear' ii voru suțropi constitutiunea cu patente. Credemur si noi acăsta. Cine mi va potea inșa negă, că necum Transilvania, ci tocma si Ungaria pana la 1848 fusese gubernata mai totu printr-o patente? Asia a fostu vointă aristocratiei unguresci. Cine a portat vină, ca in Ungaria că si in Transilvania nu se tienea dieta cu diecile de ani? Cine a tacutu că pescele pe candu s'au calcatu atatea juraminte solene? Ve provocamur se ne dati respunsu cu istoria in mana.

Noi recunoscemur ca Transilvania de sine este multu mai nepotintiosa decat se se poate apăra in contra absolutismului. Nu cumva inșa Frantia, Rusia si — eata-ne, chiaru Austria intrăga a fostu in stare de a scăpa de absolutismu, candu aristocrati'a si armata leau voitul pe acesta si nu altu ceva? Sunt acum vreo trei luni, amu mai observat si Dui Dozsa intr'unu altu articulu, ca Transilvania numai pentru aceea isi plecase cerbicea sub absolutismu, pentru ea națiunea romana a cadiutu in sclavi compatriotilor sei. Intrebati ear' istoria.

Dn. Gyarmati inca ne scôte ochii cu Daco-romania; credemur inșa

ca dui inca numai glumesce. Ioanu de Müller si C. Rotteck genialul istorici si barbatii de statu dicu atatu de adeverat si frumosu: „Der Fortbestand der schwächeren Staaten hängt in der That von dem Umstand ab, ob die grösseren sich vereinigen können oder nicht, sich dieselben anzueignen.“ (Neuere Gesch. Oesterr. Erbfolgekrieg bei Rotteck.)

Asemenea adeveruri ar' putea astempară fantasi'a oricărui. — (Va urmă.)

TPANCILVANIA.

B r a n, 12. Februarie. (Каламитъ. Петициите.) (Капетъ.) — Tokma ni se face kвпоскѣтъ, квтъкъ сателе din черквѣ політикѣ алѣ Брандълѣ аѣ гѣтѣтъ о петициите комюнъ ші солидаръ, прін кареа черв, ка кв окасіонеа реорганичнїи фптръ дпцелесловъ дпциоръ векі ачестеа комюнъ сѣтъ съ се фпкорпорезе ла dictrikтъ Фѣгърашъ, сѣтъ дѣкъ квтъ ве ар фі dectinate a рѣтъпнѣ totъ la dictrikтъ Брашовъ, ачеста съ се путь дптжнла пътъ кв кондициона, ка ачестеа врео 15 комюнъ кѣратъ ротъпнѣшті кв апробе 18 miil съфлете съ аївъ дрептълѣ а'ші алеце джиселе пе официалій політич, еаръ четатеа Брашовъ оъ пътъ путь тримите инспектори din cинълѣ събъ ка дпнанте de an. 1848, еаръ дпмба администрatiвъ съ філь пътъ чеа ротъпнѣокъ. — Ачеа петициите е деогінать а се съштерие ла конференца регніколарт din Бѣлградъ, кв ачелъ скопъ, ка дѣкъ ачееаш се ва апка de лакрърile реорганичнїи фптръ дпцелесловъ преапалтълѣ опдинъ дптпрътълѣ dip 21. Деч. a. tr., съ о іа чеа таі de апробе бѣгаре de сѣтъ. — Din ачестъ фантъ a пътіелоръ комюнъ се путь дпнкеи ла впѣ адевъръ de o дпсемпътате дп totъ прівінца таре, кв adikъ амѣ ажгпсъ дптр'о епохъ, къндѣ tokma shi дпцелесловъ ротъпнѣскъ тіжлочъ дела сате пътърпъ de пътєрніклѣ инстінктъ падіоналъ сімте shi прічепе, квтъ віторълѣ shi ферічіреа падіоналъ shi пріватъ атъръ дп партеа чеа таі таре дела дрептълѣ de алецере, дела фолоіръе дпмбѣ падіоналъ прін официолате падіоналъ. — Ачестъ касъ спедіалъ пе интєрео ѿ атътъ таі твѣтъ, кв кътъ къ la сѣтъвіръ ачесторъ сътені п'а лагтъ пате пиміні dintre четъдепі, shi кв кътъ сѣтъвіръ лоръ аѣ фостъ атътъ de лібере, дпкътъ зпі din векі фаворідъ ai инспекторіоръ тацістратвалѣ аѣ автътъ totъ кврацілѣ de a zіche дп гѣра таре, квтъ „domnil инспектори пе карії дп да чистітълѣ тацістратъ дела Брашовъ totъ аѣ фостъ таі впнъ shi декътъ domnil de пеампъ shi ka чеі de ротъпнѣ, къчі, ведеgi дѣвѣстръ, de ачеа te потеаі впропіе таі кв дпдръспѣль shi — еаръш къ чистеа чисте аштента. . . . Totvsh ачеа врео 3 insh, adikъ жвзіi din Фѣнда, Предеalъ shi Соходолъ аѣ рѣтасъ дп minopітате дппревнъ кв алї doj сеќндандгъ ai лоръ фадъ кв чеевалатъ adspare кошпсъ din апробе чіпчізчи персона din totъ Брандъ, къчі ad. onopенії c'аѣ артата пътai дп впнъ din ачеа комюнъ de але комюнѣ колектіве Брандъ, еаръ дп алтеле с'а възятъ о впнамітate din челе таі рапе. дп Брандъ с'а обсерватъ shi atъта, кв жвдевъ прімарівъ квтъ shi потарішълѣ алї doilea леар фі треевътъ тімпъ твѣтъ таі лагпгъ, пентръка съ ажгпсъ ла прічепероеа стърій лакрълѣ. Дела жвдеве пъ аштентътъ таі твѣтъ; еаръ потарішълѣ Ѵамъ сѣтъвіръ дѣкъ ар пріnde локъ сѣтъвіръ поотръ, ка дп калітатеа oa de цімпасітъ абсолютъ съ пътъ префете а се окна дп ачесте тімпърі греле твѣтъ таі серіосъ кв челъ таі de апробе віторъ алї комюнелоръ дпнтръ каре shi есте пъскѣтъ. дп тімпърі естраордінари фіекаре кончетъдепі весте сілітъ таі квржндѣ opі mai тѣрзиш а се дekiара shi арпка дп врео парте брекаре, еаръ ne dozъ скаже путь чіпчізчи персона din totъ тімпъ pъ se воръ афла, карії съ le eшпческъ de съб елѣ впнъ дп дрепта, еаръ алтълѣ дп стълга. — Оаре пентръ че потарішълѣ прімарівъ din Брандъ, кареле есте сасъ, се бѣкъръ de o популарітате mai таре ла попоръ? Пентръкъ штіе тракта кв дпнсълѣ; пентръкъ e omѣ totbodatъ практикъ, терпе пайтѣ кв тімпълѣ, штіе зпнѣ со афль, еаръ апти de кесдіонеа реорганичнїи цеpeї, кареа дптръ ротъпнѣ shi сасіл колоквіторі ва треевъ съ продакъ референца кв totълѣ позъ, се окна zи shi путь, конференцъ кв конніоналій съ, чіеште ла жврале регламътъ, жвдекъ shi комъвъ лакрърile ka орікаре алѣ тешбръ din тацістратълѣ Брашовълѣ *).

— (Брэладітъ. Файш de жврале.) Амбеле gazete впгрешті din Клаждъ пвблікъ штіреа, квтъ дп Алба-Жѣlia (Бѣлградъ) дпнанте кв dozъ сеptъштъні c'аѣ спартъ ферестріле впнъ впгрѣръ фрѣташъ квтъ shi ale protопопълѣ gr. вп., кареле дп конференца din Сібії stetese кв пентрълѣ пентръ леcea електоралъ din 1848. Дпкъ пайтѣ кв o лагъ къндѣ azzicerътъ квтъ дп къпітала зпнѣ дп рпнтѣ shi la профессорълѣ редакторъ Шмідт, noj din партене am

*) Tokma ne soci o копіь a петициите респектіве, bezio пвлікатъ дп Фобісъ.

прівітъ да ачесте демократъкъ тікълбесе на маі о шаімпізърів гре-
дось стръпльпть din Știgrapie ăpkóche, totodatъ о adeverindъ
де заштате (Feigheit); пептркъ тъ рогъ, ка че felă de eroicu
поте фі ачела дѣ а сѣрта кѣтева таве de стіклъ ші а бъга ăp-
спаітъ пе кѣтъ о familiă ăp капъ de попте! — Пе атпчі не
мъчea a крede, кѣтъ ăptre рошъпі пе се ва гъсі пічі ăпвлѣ,
каре съ вреа а тъмъпі eroiотрлѣ ачелора, кърорѣ ăp врта
вормідабілорѣ бътълї delà Maçenta, Солферіно юч!. ле плаче
и де паодіа пе ачела ші а іміта съпетвлѣ батерілорѣ de бронзѣ
и алѣ батерілорѣ de отікъ. Neamă ăпшелатъ; пе плаче дістъ
и крede, кѣ din partea рошъпілорѣ ачеста ва фі челѣ dintъі ші
elă din ăptъ експлъ de o ръсвѣпаре ăпжосітбрѣ, кѣ кареа
наі nіchiodatъ пе e nedéпtъ ачела, ăp контра кърѣ e ăndіреп-
атъ nedéпtъ, кѣтъ таі вѣртоeă фашіліа лві певіповать ші пічі-
лекътъ солідаръ пептркъ фаптеле сѣд кѣвіпtele лві. Nedéпса чеа
наі позіль ші — прекът кредемъ пої, таі пътрупзетбрѣ есте
lespreцълѣ че віпе din partea впні опіпіпі пъвліче лътхріте ші
зminate, атпчі, кѣпдѣ ачлашъ каде асвіра ăпорѣ бътні, карі
в'ші апъръ конвікціонеа пропрій, кареа de ші поте фі кѣ e ръ-
чітъ, ка конвікціоне ăппъ терпъ тотъ респектълѣ, чи апъръ
птересе ші скопрі стръпне.

Тотъ жрпале din Клаждъ ворѣ а шті de o парте, кѣ фа-
піліе ăпгврещтъ локзітбрѣ ăp тѣпій апсені ăпчепъ а се траце
и фіка рошъпілорѣ пе ла ораше; еарѣ de алѣ парте, кѣ пе
локзреа сътепій ăпгврѣ кѣ сътепій рошъпі пъшескѣ ла ăпвоіел
ші ăпкѣ ăпскрісѣрѣ пе ачелѣ тешеі, кѣ оріче с'ар ăптжіпла ăp
ібрѣ, еі съ пе се стріче впні пе алдї. Faima dintъі есте ка
ші чеа din вара трекътъ de пе ла 10—18. Автготъ, скорпітъръ
пре а ăпдзілека пе гѣверпѣ ка съ іа тѣпій шілітаре ăp конт-
ра рошъпілорѣ; еарѣ faima din ăptъ есте фортѣ de допітъ, ка
чесаш съ єсть ăp тѣтъ прівіпца de adевъратъ, прекът пічі кѣ
ие ăпдоимъ de оспре ачеста. ăп a. 1848 ideile ші пъреріе оа-
пенілорѣ ера тѣлѣтъ таі пъдіпѣ лътхріте de кѣтъ акш дапъ 13
ші, таі totvsh пе атпчі ăпкѣ с'ад вѣзтѣтъ таі тѣлѣ сате ăпгв-
рещтъ ăпкѣндѣ касътъ кѣ челе рошъпешті. Касътъ котвѣтъ
каре аѣ съ о ăпкѣ ăp зіо de астъзі сътепій рошъпі ші ăпгв-
рѣ есте, ка съ рѣтъпѣ ші впні ші алдї ăp впні паче, пе кѣтва
се атедескѣ de дѣрѣтълѣ пінгенілорѣ. Еі аѣ автѣтъ ачесаш
брѣ, о аѣ ші астъзі, касътъ лорѣ e ăp тѣтъ прівіпца котвѣтъ.
Пресе ачеста рошъпі съ пе віпе пічіодатъ, кѣтъ о парте таре
in сътепій ăпгврѣ аѣ фостъ одінбрѣ рошъпі, dap' ăp тїппѣлѣ ре-
ортаціонѣ пріп епірібса лѣкрапе а посесорілорѣ de пътъпѣтъ,
ăп тѣкътѣ ла алѣ леце, віпе апої аѣ ăпвѣцатъ ші лімба ăпгв-
рѣскѣ, впні, еарѣ алдї п'ад ăпвѣцат'о пічі пътъ астъзі (сатълѣ
'ордошѣ ш. а.) Рошъпі требезе съ се аїбъ віпе ші кѣ оръша-
ї, пе пытѣ пептркъ ші ачештіа съпт фортѣ амістекаці дапъ
аціоналітате, чи ші пептркъ ăp Apdealѣ есте фортѣ пыдіпѣ di-
erпцѣ ăппѣтре інтересе оръшанілорѣ ші але сътепілорѣ, афарѣ
змаі de кѣтева четъдї прівіециате; еарѣ ăпкоіо тѣлїтіеа ора-
іелорѣ тічі кѣ сатело ші кѣ боіерімеа тѣрпѣтъ сокотіте тѣтѣ ла
пѣ локѣ ăпкѣ adевъратълѣ le tiers Etat, а кърѣ рестітѣрѣ ăp
рептѣріе сале ла an. 1789 аѣ ăпвѣцатъ пе Франца la рангѣ
nde o bedemъ. —

Dela Chioaru, 8. Febr. 1861.

Dănumirea magnificenției sale Domnului Gabriele Dorgo ces. reg.
residente a judecătoriei urbariale de capitaneu supremu pentru di-
rectulu nostru au facutu in tota intelligentia romana adeveratu patrio-
ca cea mai buna impresiune, fiindu conyinsa, ca ea insasi nu aru fi
stu in stare a face o alegere mai bine nimerita; de orece prin de-
umirea acestei acum locuitorii districtului in genere au сapatatu, si
ranescu in peptusi cea mai mare sperantia, cumea:

1) Limb'a româna va si pentru tote lucrările administrative si
mecle judiciarie — intre marginile districtului si in corespondintie
a alte comitate de o maioritate romana a locuitorilor — intrebuita
de limb'a oficiosa, care fiescecare romanu o doresce, si pretinde
e temeiul libertatii si a egalitatii nationale, precum intelligentia ro-
mană dorintia si pretensiunea acestei si-au si formulatu-o, si decretata
in adunarea sa din lun'a trecuta la Siomcuta-mare, — in care
rivintia numai acela romanasiu ar' mai putea fi indeferinte, care nu
u vol a trai in adeverata libertate, ci in sclavia nationala politica,
refindusi tota esentialitatea vietii sale nationale pentru interese pre-
alte, — si care numai de petulanate, seu de smintitu de minte ar' voi
figură cu unu capu si o fisionomia pre catu se poate de frumosă si
oportunitate, cu o gura pre regulata ornata cu dinti albi si desi, la
caroru vedere se te ghidelësca pana la anima, inse fara, seu cu
nb'a taiata in gura! Acesta inse — de siguru — nu o va face nici
iu romanu Chiorénu, — precum credu ca nici ceialalti, din celelal-
parti ale Ungariei, carui de si dora acum gemu suptu unu nou jugu-
bisticu spre rusinarea, si zugrumarea de abia resaritei libertati
institutionale, care se vede si mai apasatoria, mai amenintiatioria si

mai terorisatoria, decatul insusi absolutismulu germanisatoriu, de care
am dorit u atata sete a scapa — Inteleghu starea limbistica a ro-
manilor din Bihor si Aradu, dupa corespondintie din Gazeta, —
acea stare inse nu poate se siba nici o duraveritate, si trebuie in
scurtu se cadia cu toti faurii favorisatori, si idolii ei cei adoratori, ca
ori ce alta apasare si zidire absolutistica, — firesce, daca nu vre ore
cineva de buna voie (?) a ineschimbá unu jugu absolutisticu apasato-
riu, cu altu jugu constitutionalu (?) ucigatoriu!

2) Speram ca poporul romanu, din care se asta mai eschisivu
locuitorii Chioarului, va si inviatu a-si alege si pentru celealte posturi
cardinale a districtului romanu cunoscurtori deplinu de limb'a materna
si in conceptu, precum acea o posiede si magnificenția Sa D. capita-
neu supremu, — totundeodata cumea dela fratii magiari, cari ar' si
dora alesi pentru ori si ce postu de deregator, inca se va posti si
pretinde deplin'a cunoștința a limbelor poporului — adeca a limbelor ro-
mane — supuinduse aspirantii unuia esamenu preliminaru limbisticu,
ca se nu sia poporul si pe lunga libertatea constitutionala silitu a
mancă cu gur'a altuia, si ca acela se nu devina eara la acea stare
degiositoria de a si instrumentu numai pentru sustinerea deregatorilor
lor pe cari si ear' alege, ca se lu sierbesc, si ca mii de omeni se
nu sia siliti a inveri limb'a unuia deregatoriu, daca acesta ca patri-
otu eu caracteru din eugetu curatu au luatu pe sine indatorirea de a
sierbi patriotilor sei. —

(Va urmă.)

Conferintie.

Dap' телеграме лві „C. В.“ се деокісеръ конференціе ла
10 бре dim. Episcopul Xainaldѣ пропусъ, ка съ се реквіпокъ
лещіе санкціонate din 1848, пептрка аша еаръш съ се пъшё-
скѣ пе тенеплѣ ăпдрептъдїтъ констітўціоналъ. Метрополітъ
Стерка-Швальдѣ Фѣкѣ пропгезъчпе, ка падіпна романъ съ се
реквіпокъ de a патра падіпне, таі Фѣкѣ o пропгезъчпе пептр
лещеа електоралъ. La chea dintъі пропгезъчпе i съ ръсппѣсъ, кѣ
реквіпштереа ачеста (pe рошъпі de a патра падіпне) съ кврінде
ea ăp лещеа din 1848. Еарѣ пертрактареа асвіра лещеа електо-
рале съ ціпе de dietъ. Конрадъ Шмідѣ (консіліарів ші проку-
раторъ finançial din ăпѣрѣ) зіоъ, кѣ e de dopitъ, ка съ се adspne
o dietъ, каре съ се таі dekiare ăпкѣ o dată асвіра лещілорѣ
din 1848, таі чети проектълѣ пепгрѣ o лещеа електоралъ. Ревісі-
онеа лещілорѣ din 1848 прип dietъ o zicere — (magiaril) кѣ e
зпѣ регресъ ші проектълѣ съ тѣпѣ la dietъ. La 3 бре съ а-
тѣпѣ конференціа. La 4 бре тасъ таре la episcopul Xainaldѣ
къ 60 de талере. Тоасте пептр Maiesetate, капделарілѣ, гѣвер-
паторълѣ ші капії конфесіоналъ.

Altѣ телеграмѣ апвпцъ, кѣ ăp 12. Februarie la 3 бре с'ад ăп-
кеіятъ конференціе. ăп deкврсвѣл лорѣ съ Фѣкѣ треі про-
пвсъчпі: Пропгпереа спікоплѣ Xainaldѣ: ка съ се тѣпїтъ
la dieta ăпгврѣскѣ depatati pe tepeівлѣ лещеа електорале din 48.
Фѣкѣ прїжіпіt de 27 votrѣ. Ка пропгпереа лві Konradъ Шмідѣ:
ка съ се konkremt dieta Apdealѣlvi pe basa ăпорѣ deterniпъ-
чпїi провисоріе прівітore la konstіtўcіonеa dietei Apdealѣlvi, во-
таръ чіпчї metnрї. Пептр пропгспіпса метрополітълѣ Стерка-
Швальдѣ: ка съ се konkremt dieta Apdealѣlvi pe basa лещеа елек-
торале проектate ăp шединга конференціе падіпнае романе din
Сібїn din 13. Ianuarie ăп. кѣрг. аѣ votatѣ 8 metnрї (8 рѣтъпї).
Ачестеа треі пропгспіпса леа леа леа сине бар. Кемені пресі-
дентълѣ спре a le aштерне Maiesetatei Sale ch. r. apost.

Awa bedemъ треі пропгспіп; 24 de mariaprl ші съкѣ ші 3
саші, кѣ toti 27 votarъ лещеа din 48; 8 рошъпі воіea падіпне
романе, ші 5 саші чеса che вѣзгърьш. Ne зпімѣ кѣ челе ре-
флектate de „. В.“ despre ачестеа конференціе, кѣтъ ăппѣтре
скрісбреа de тѣпѣ a Maiesetatei Sale ші ăппѣтре votatѣ таіорітъ-
ції конференціеорѣ e o deosebire mi noi zicemtѣ зпѣ контрастъ;
пептркъ, deкѣt с'ар' респекта votatѣ таіорітъ, атпчі unde в
тѣпїтреа тѣпїтреа конфесіоніорѣ ші a падіплѣорѣ?

Dintre' скрісбре din Alba Жълти чіпчї, кѣ Ek. Ca. D. episc.
rom. католікъ ар' фі апвпцъ, кѣ даторітъ леа леа кѣтъ Maiesetatea
Ca reaile ші реверінда четъдїлѣлі констітўціоналъ кѣтъ
лещi пе ла съкѣ алѣ кале ăпдрептъ de ресолвă леа леа проблема
конференціе, deкѣt пропгспокъндѣ лещіе дѣрї din 1848, каре се
Фѣкѣ ăp modѣ кѣ totatѣ леа леа, de acea ar' fi съ се рѣпе
Maiesetatea, ка съ се кіеа depatati Apdealѣlvi la dieta ăп-
гарию.

Eсч. Ca metrop. St. Швальдѣ desfesăшѣрѣ ăппѣтре
ăппѣрѣ, кѣ романі ăппѣтре ăp ăпвоіелъ пріетенескѣ кѣ magiaril,
кѣндѣ пътълірѣ ачеста ăp ăпѣрѣ ші аѣ автѣтъ ăппѣтре політічѣ
асеменеа, еарѣ апвпареа ші асвіріеа лорѣ a ăпчоптѣтѣ ші таі тѣр-
zi, дѣкѣt с'ар' респекта votatѣ таіорітъ, атпчі unde в
тѣпїтреа тѣпїтреа конфесіоніорѣ ші a падіплѣорѣ?

о де неапърятъ тревзинъ dieta Ardealski, ба авеа а ресолва дитревъчпна ачеста дп квцелене фръцескъ.

К. Штидъ фѣ de пърере, къ вѣспеа Ardealski е дпълъ леце рѣкъпоскътъ, дпсъ ексектареа еі пѣ е деплінъ съвѣршитъ. Елъ вреа ка ші мібертата твпічіалъ се фѣ съспінътъ ка ші чеа персоналъ, дпсъ ачеста пертрактаре къ греѣ се поге спера dela dieta Унгаріи, де ачеа цине, къ е неапърятъ de ліпъ конкістареа dietei Ardealski, ба каре съ се алѣгъ деплата дитре чеа карі пътескъ даре маи таре din комітате, Съквіте, скаве ші дистрікте ші 28 деплата din падівнаа рошънъ, апои деплата din локріле такоале ші ораше, каре съпт de асеменеа импортацъ. Дпълъ маи твлте дитреворѣри ла о проплпре съб ла алта ла З бре се дпкеиъ конферінца.

Ла ачеста аветъ императива тревзинъ а вігіе ші а лукра фѣръ прецетъ, ка пѣ квтва аристократія чеа маи дпалъ, каре а апкакъ фръпеле еаръші дп тѣні къ атъта фордъ ші пъшештъ ка впълъ торенте спре а се дпгърди пе сине ші падівнаа еі къ дрептърі атътъ de съпрематіче, пріп апкътърі de ачестеа каре ведетъ къ пѣ маи респектрѣзъ дрептата, се пе ре'мпінъ еаръші къ дпчтвълъ dela егалітата de дрептърі къвеніе пѣ; воіца падівні о штімъ ші dela ачеса пѣ пе вомъ авате, дпсъ пептвка ачеста съ'ші аївъ маи таре респектара, бре п'ар фі къ скопъ, ка туте коміпеле тічі ші тарі пріп протоколъ се декіаре къ хотържріле конгресълъ националъ din Сібії ле дінъ de але сале ка сънте ші облегътъре? Къчі еатъ ші пъпъ акут пе дпчтвъръ стрѣтіи, къ фіндъ впіл din інделеріпъ ківтаді пътма de епіко-пілъ дпвъ пъше, еаръ пѣ трѣтіи din партіа коміпелоръ, ка съ ле репресіите, конгресълъ пѣ аѣ репресіантъ дпчтвъга вобъ падіоналъ; аша съ ле доведескъ рошънълъ, къ ачеса е воба чеа таре ші ресолътъ а рошънълъ. Ші аїчі съ'ші арате актівата са тогъ рошънълъ вѣтръпъ ші тінъръ, къ съ пѣ пе паръ рѣодатъ! —

Cronica esterna.

Парламенте. Дп зілеле пріше din лвпа ачеста аѣ дпчтвътъ а се фаче ші кропіка маи інтересантъ къ deckidepea, а З парламенте: Дп Парісъ, Londonъ ші Пресіа ші дѣкъ се ва дескідъ ші парламентълъ італіонъ, атвпчі вомъ вѣдѣ, кътъ de дпчтвъка воръ фі піорії політічі пептв прітъвара ачеста, каре фѣръ се dea градіе твлтъ ла пѣвъ, пъшештъ ші пе аїчі пе ла Брашовъ къ паші цігантічі спре а десгіеда ші лібера патвра de лапцвріле тірпнісі іерпіе чеа фѣръ експлізъ апъсътъре. —

Штімъ къпрісълъ тесацівълъ прісіанъ ші алъ дпчтвълъ Наполеонъ, дп каре пічі къ се атінсѣ кавса Венецией, се адажіетъ аїчі ші алъ Англіеи дп кътъ пе поге інтереса маи діапроапе.

МАРЕА БРІТАНІЕ. Londonъ, 5. Фебрвріе. Астъзі се дескісъ аїчі парламентълъ пріп тесацівълъ реціне дп каре зіче, къ репортеле Англіеи къ пітеріло стрѣтіе съпт амікавіле ші твз-думтігбре. „Сперъ“, зіче реціна, къ модерациона пітерілоръ европене ва дпчтвъка дпчтвътпераа пъче. Европіенте de таре дісемпътате с'аѣ дпчтвътплатъ дп Італіа; фіндъ de крепдінъ, къ італіеніи требе съ се лесе дп впіл паче аївъ ордіна еі енглія требеле лоръ інтеріоре, атвъ дпнътъ, къ пѣ е дрептъ а ексерца дп късдівнаа ачеста о дпчтвътпераа актівъ. Актеле кончертпенте ві се воръ аштерпе. Се фѣкъ о дпчтвъре, ка съ се dea Сітартвълъ впіл ажъторів тімпорарів тілітарів спре а реставра opdinea дп Cipia. Ачестъ ажъторів се деде пріп'япъ корпъ de твпне фръпче, каре се трѣтісъръ ла Cipia ка репреоентапе але пітерілоръ.“ Сітартвълъ дпкъ а трѣтісъръ арматъ ші се крепе, къ пачеа се ва реставра ші скопълъ конвениціоне се ва ажъпне пе деплінъ. Операціоне арматеи дп Xina фѣръ дпкоропате къ съкчесе впіл, франческъ ші енглізъ аѣ лукріатъ тогъ дп квцелене дпе впіл ші аїчі. Стареа Івквріоръ дп India с'а дпчтвътпътъцітъ. Дпчтвъ статвріле впілте але Nordamerічей аѣ дпчтвътъ тарі діферінъ ші реціна пѣ поге, пріві ла еле фѣръ а сішпатіса къ европіентеле, каре інфлінцізъ ферічіреа впіл попоръ аща de отржисъ аліатъ къ съпчвій еі, ші дореште деслгареа dіферішоръ ачестора пе kale пъчвітъ. (Dіферінда е, къ впілте стате вреаѣ а се съптраце dela інфлінціа гѣверплъ централъ din Вашінгтонъ кіаръ ші къ рецінда.)

Парламентълъ enlezъ адвче маи твлтъ лвтінъ асвпра стъреі лвкврідъ къ Італіа ші Венеция. Dicraelis ad. дпчтвътпъ: кътъ стъ лвкврідъ къ Венеция? ші L. I. Реселъ дп рецінде, къ елъ а трѣтісъръ атътъ ла Парісъ кътъ ші ла Тірінъ о декіръчпне, дп каре десарапбъ аптичіатівъ брче атакаре асвпра Венециеи. Еаръ

дп шедінда din 6. дп каса de свої рецінде L. Грапвіллъ лві Дері, къ репортеле din афаръ, маи къ сѣтъ чеа къ Франца с форте дпчтвътпераа. Апсълъ даръ се афѣ дп впіе ші Anr. Прюса ші Франца се івоіескъ, ка вій конгресъ съ се д кътъ de квріндъ дп Шаріоѣ ұн кавса окпъчпне Cipieи.

ЦЕРMANIA. Берлінъ. Парламентълъ прісіанъ а таї ші маи департе дпчтвъ дескіпіріеа політічі пектръ Шіемон Вінк е деплата, каре проектасе ка штібръ ла комісіон пептв котпіпераа адресеі ла кважтвълъ de тропъ съ се пріп съ ші пасацівълъ: „Къ впіре італіанъ е о печесітате пепт Европа,“ дпнъчі пѣ i се пріп проектълъ, апои елъ о пропа ачеста сепаратъ la десватеря катерей ші дпнъ о десватеря д фокатъ de 6 бре дп катеръ, дп вртъ се отърж къ маіорігат „къ е дп контра інтересълъ церманъ а се оппне Італіеи дп ко солидареа еі прогресістікъ.“ Партия лві Вінк е таре дп diea ea кътъ din 158 de inshі. Къ тоге ачеста minist. de естер Шілайнідъ тісе, къ Пресіа пѣ піте сітвті Австріеи, ка съ лесе д тѣні Венеция чі конфліктълъ дп ворѣ котпіпне пітеріле.

Дпчтвъ ачеса totv la десватеря адресеі, веніндъ ла тапе дитревъчпна падіоналітъцій полонезе, се респіноеръ вієді поло къ претенсіоне лоръ падіонале кътъ коло, кіаръ пріп minist. інтере граff Сверінъ, каре ле реоппнсе, къ авъндъ гѣверпвълъ дпквтвълъ полонезе ка ла 600 міл цермані, пе ачеста пѣ' поажертіе дп фавбріа чеаоръ 700 міл полоні ші а впіл статъ поль пѣзъ, ші къ се ле філ деажквісъ, къ аѣ егалітате констітюціонал ші къ лі се респектрѣзъ літба (ба пѣ! пѣ е адерьатъ, стрігар полонезі), атвпчі контіпѣзъ тіністрълъ, къ дѣкъ еї, полоні, фат din чеарта літбістікъ впіл тіжлокъ de аїтъчпне, атвпчі гѣверпвълі се ва оппне ші пе терепвълъ ачеста, пептвкъ еї аѣ фостъ д атътіа орі революціонарі ші дпвіпші къ върсърі de съпче, пептв каре пѣ терітъ деосеітъ фавбріе. — Аїчі пе рекапітвълъ шті рѣа, къ Австріа о'ар фі дпчтвълъ дп какоа дотолірі претенсій пілоръ падіоналітъцій къ Пресіа —; totv ші Пресіа ші Церманіа ші Австріа се лвпть пептв дрептвріе автопітіе але цеф танілоръ din Холштайнъ дп контра Danімарчей. — Съпчеле і се фаче апъ, ші пкітai чеа de впіл съпче пітрескъ квщете сінчес впіл къ алії; деачі дпквело пѣ таї е дпкредере, ші дѣкъ е, спре перічпнаа чеаі таї лесе крэзътіорів. —

БЪНАТЪ. Тенішора. Егала дпчтвъціре дпнъ леце din 1848 се веде акут дп тогъ Іспаніа са ші дп праксъ. сѣтъ de омені лесе крэзътіорі крепеа ворбелоръ татадорілоръ таріарі, къ ачеста дп фантъ ші дп праксъ воръ ексерца деплін егалітате ші кіаръ дп літба. Акут се възъ дп adsparea de ко тітатъ din 6. Фебр. аїчі, къ проппнъндъ D. консіліаръ школар Ioановічі, ка протоколълъ съ се порте ші дп літба ротан таріарі пѣ врвъ пічі се штіе о егалітате ка ачеста, ші се провокаръ la лецеа din 1848, каре ле асітъръ літба таріаръ д офіціалъ. Аста е даръ кавса, къ таріарі дпнъ атътъ de тар пептв неоктроареа леци din 1848.

Песта. Компна пестапъ декретъ а префаче школа реал церманъ дп школъ таріаръ, професорілоръ съ ле dea дрѣтвъл Цітапасівівлъ de статъ съ'л іеe локалітъціе ші пе кългъръ Кармеліці съі денъртезе din чететерівъ, пептв къ п'єдъ таріа ротані. —

Дп Дева-баніа дп Унгаріа се фѣкъ о ждекатъ таріаръ Унгарії de аколо фгвріръ пе петешії чеа дпчтвътпаді ші п впілъ din еї дп ватжоквріръ; ачеста алергъ ла ждеде скъпнълъ. Дествлъ къ се кіттаръ дпнътпе впіл дитре пітрескъ, каре негъндъ а шті пе віповаці фгвръ атеніпціаді de ждеде скъпнълъ de пе воръ дескіпірі пе чеа віповаці дп 24 de бре се вор афла дп фгвръ dinaintea бессерічей; — чеа чеа ѡшіръ ка пъргаш фгвръ оспетаді таріареште къ веде ші къ атеніпціаді, къ дѣ вор ші ачеста пѣ скапъ de фгвръ.

Кврсъріе ла върсъ дп 15. Фебрвріе к. п. стаѣ ашea:
Вал. ауст. фр. кр.

Галвіні дпчтвътпаді	7 3
Агсевзръ	147 —
Londonъ	148 25
Дпчтвътпаді падіоналъ	75 80
Овліаціїде метадіче екі de 5 %	64 80
Акціїле ванкълъ	726 —
” kreditzsl	164 —

Ediçionea: къ тіпарізълъ лв

JOANNE GOETT.